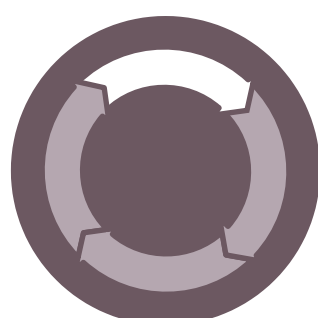

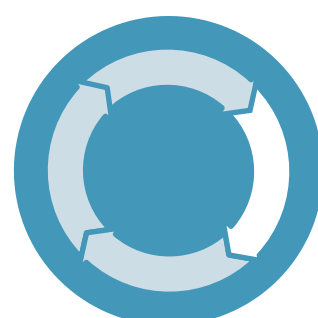
GUIDE – HANTERA RISKER I ARBETSMILJÖN I 4 STEG

Det här är en guide för hur du följer en risk i arbetsmiljön genom de fyra steg i det systematiska arbetsmiljöarbetet, SAM. Att arbeta systematiskt med arbetsmiljön innebär att undersöka, riskbedöma, åtgärda och följa upp risker. Det kan göras både löpande i vardagen och med hjälp av riktade insatser. I den här guiden använder du de fyra stegen i SAM-hjulet och lär känna både metoden och arbetsmiljöarbetet i din verksamhet bättre.

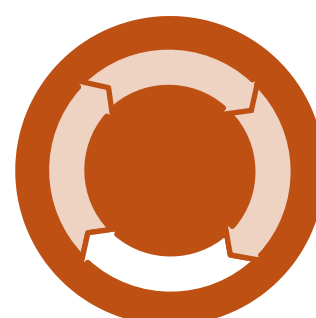
Undersöka

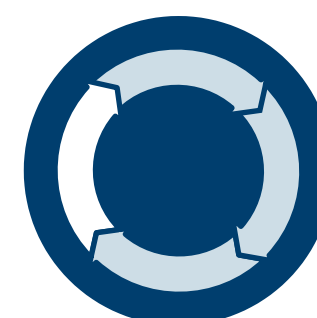
Riskbedöma

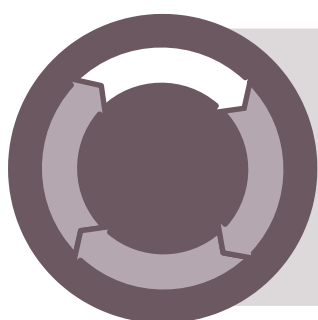

Åtgärda

Kontrollera

UNDERSÖKA

Att undersöka arbetsmiljön är utgångspunkten för att kunna hantera risker. I ett systematiskt arbetsmiljöarbete ska alla aspekter av arbetsmiljön undersökas. Det är så du upptäcker både fysiska, sociala och organisatoriska risker.

Undersökning sker ofta naturligt i vardagen, genom att vara uppmärksam på arbetsmiljön runt omkring dig. Men arbetsmiljön kan även behöva undersökas med andra metoder, som exempelvis skyddsronder, mätningar och enkäter.

! Välj en metod som du vill undersöka på din arbetsplats och fyll i mallen

1 Välj metod att undersöka

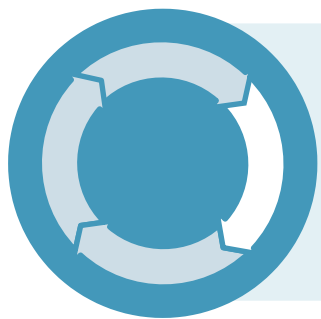
Det finns flera olika sätt att undersöka arbetsmiljön på. Kryssa i den som används och beskriv hur undersökningen gick till med egna ord i rutan.

- ☐ Undersökning i vardagen
- ☐ Genom befintliga underlag
- ☐ Med riktade insatser

2 Upptäckt risk

I ett systematiskt arbetsmiljöarbete ska alla aspekter av arbetsmiljön undersökas. Utifrån arbetsmiljörisken som du vill undersöka på din arbetsplats, fundera på om risken behöver hanteras eller förebyggas. Kryssa i ett eller flera alternativ. Beskriv arbetsmiljörisken du väljer i rutan.

- ☐ Hantera
- ☐ Förebygga

RISKBEDÖMA

När du undersökt och upptäckt en eller flera risker är det dags att bedöma riskerna. Enligt SAM-föreskrifterna ska riskbedömningen ange vilka risker som finns och om de är allvarliga eller inte.

! Ta reda på mer om risken och bedöm hur allvarlig den är genom att fylla i mallen

1 Att förstå risken

För att hitta lämpliga åtgärder är det viktigt att förstå risken man arbetar med, till exempel dess orsaker ur ett så kallat MTO-perspektiv. Fundera över arbetsmiljörisken du valt och hur den påverkades av människor, teknik och organisation. Skriv in dina svar i rutorna.

Vad kan kopplas till människorna som utför arbetet?

Vad kan kopplas till tekniken som används i arbetet?

Vad kan kopplas till hur verksamheten är organiserad?

2 Bedöm hur allvarlig var risken är

För att hitta rätt åtgärder och prioritera bland flera risker är det viktigt att bedöma hur allvarlig en risk är. Fundera över hur du bedömer risken. Kryssa i en av rutorna och beskriv i rutan hur du kom fram till din bedömning.

☐ Låg: försumbar eller liten risk

☐ Medel: viss risk

☐ Hög: allvarlig eller mycket allvarlig

ÅTGÄRDA

När du vet mer om en risk blir det lättare att sätta in rätt åtgärder. Allvarliga risker ska åtgärdas omedelbart. Risker som inte kan åtgärdas direkt ska skrivas in i en handlingsplan där det står vad som ska göras och vem som ansvarar för att det görs.

! Beskriv möjliga åtgärder och skapa en handlingsplan i mallen

1 Beskriv möjliga åtgärder

När du förstått mer om risken är det dags att föreslå åtgärder. Kan risken tas bort helt? Om inte – hur kan risken minskas? Beskriv i rutan vilka åtgärder du föreslår.

Utifrån din beskrivning, markera vilken typ av åtgärder du planerat för. Det vill säga, när kan de genomföras och få effekt.
Kryssa i ett eller flera alternativ.

☐

Direkt

☐

Kort sikt

☐

Lång sikt

2 Skapa en handlingsplan

De åtgärder som inte kan genomföras direkt ska föras in i en handlingsplan. I handlingsplanen ska fyra frågor besvaras för att säkerställa att åtgärderna fullföljs. Fyll i mallen nedan.

Vad ska göras?	Vem ska göra det?	När ska det vara klart?	När ska åtgärden kontrolleras?
	→	→	→
	→	→	→
	→	→	→
	→	→	→

KONTROLLERA

För att veta om åtgärderna genomfördes, var de rätta och hade avsedd effekt måste de kontrolleras och följas upp. Blev det som ni planerat för? Blev effekterna tillräckligt bra? Uppföljningen blir ofta startskottet för ett nytt varv i SAM-hjulet.

! Kontrollera åtgärderna genom att besvara frågorna i mallen

1 Har ni gjort det ni ska?

Utgå från handlingsplanen, där du har skrivit när åtgärderna ska kontrolleras. Genomförde ni åtgärderna som ni planerade? Kryssa i, och beskriv i rutan till höger.

- ☐ Åtgärderna genomfördes
- ☐ Åtgärderna genomfördes delvis
- ☐ Åtgärderna genomfördes inte

2 Blev det som ni tänkt?

Nästa steg är att följa upp resultatet av åtgärderna, det vill säga om det ni gjorde också minskade risken. Kryssa i, och beskriv i rutan till höger.

- ☐ Det blev som vi tänkt
- ☐ Det blev inte riktigt som vi tänkt
- ☐ Det blev inte alls som vi tänkt

3 Räcker åtgärderna?

Det sista steget är att följa upp effekten av åtgärderna – räcker de? Eller krävs det andra åtgärder, fler åtgärder eller mer långsiktiga åtgärder? Kryssa i, och beskriv i rutan till höger.

- ☐ Åtgärderna räcker
- ☐ Fler åtgärder krävs
- ☐ Andra åtgärder krävs